

УДК 368.03:657.631.6
UDK 368.03:657.631.6

Баранов Андрій Леонідович,
к.е.н., доц., доцент кафедри страхування, ДВНЗ КНЕУ,
м. Київ, Україна

Баранова Олена Володимирівна,
к.е.н., доц., доцент кафедри страхування, ДВНЗ КНЕУ,
м. Київ, Україна

A.L. Baranov,
Ph.D., Associate Professor, Assistant professor of insurance, HVUZ KNEU, m. Kyiv, Ukraine.

E.V. Baranova,
Ph.D., Associate Professor, Assistant professor of insurance, HVUZ KNEU, m. Kyiv, Ukraine.

Баранов Андрей Леонидович,
к.э.н., доц., доцент кафедры страхования, ДВНЗ КНЕУ,
г. Киев, Украина.

Баранова Елена Владимировна,
к.э.н., доц., доцент кафедры страхования, ДВНЗ КНЕУ,
г. Киев, Украина.

ІНВЕСТИЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ: СУТНІСТЬ, НАПРЯМКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

INVESTMENT INSURANCE COMPANIES: ESSENCE, TRENDS AND PROSPECTS

ИНВЕСТИЦИОННАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ СТРАХОВЫХ КОМПАНИЙ: СУЩНОСТЬ, НАПРАВЛЕНИЯ И ПЕРСПЕКТИВЫ

Ключові слова: інвестиції, інвестиційна діяльність, активи, власні кошти, страхові резерви.

Keywords: investment, investment activity, assets, own funds, insurance reserves.

Ключевые слова: инвестиции, инвестиционная деятельность, активы, собственные средства, страховые резервы.

Постановка проблеми та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями

Страхові компанії протягом своєї діяльності акумулюють значні за обсягом фінансові ресурси. Це пояснюється інверсією страхового циклу, коли надходження страхових премій передують виплаті страхових сум та відшкодувань, а також нерівномірним розподілом ризиків у часі. Отже, протягом певного часу (від моменту отримання страхової премії і до здійснення страхової виплати, якщо страхувальнику буде завдано збитків) страховики мають у своєму розпорядженні значні грошові ресурси, якими можуть управляти. Крім цих коштів, страхові компанії володіють значними власними коштами, представленими статутними капіталами, вільними резервами та іншими елементами власного капіталу.

Вітчизняні страхові компанії поступово нарощують свій капітал та акумулюють значні суми страхових резервів, тим самим збільшуючи обсяг своїх зобов'язань перед клієнтами. Це потребує від страховиків посилення уваги до своєї фінансової платоспроможності. Серед багатьох чинників, що забезпечують фінансову платоспроможність компаній, потрібно виділити один з найважливіших – це ефективна політика страхової компанії щодо розміщення власних коштів та коштів страхових резервів. У розвинутих країнах страховики приділяють цьому питанню велике значення, адже від ефективності цієї політики буде залежати не тільки їх спроможність вчасно та в достатній мірі виконати страхові зобов'язання, а й можливість отримати додатковий інвестиційний дохід.

Аналіз останніх досліджень та публікацій

Проблемами інвестиційної діяльності страхових організацій займається багато вітчизняних та зарубіжних науковців: Д. Бланд, А.В. Василенко, О.Д. Вовчак, О.О. Гаманкова, Т.Є. Гварліані, О.В. Мурашко, Л.О. Орланюк-Малицька, В.О. Поворозник, Н.В. Ткаченко, В.Г. Федоренко, Т.В. Яворська та інші. Проте більшість вчених в своїх дослідженнях висвітлює проблеми та пропонує шляхи їх вирішення щодо інвестиційної діяльності загалом.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується стаття

Не зважаючи на велику кількість дослідників, які в тій чи іншій мірі займалися питаннями інвестиційної діяльності страхових компаній, зали-

шається дуже багато невирішених проблем з визначення інвестицій, інвестиційної діяльності, оптимізації структури активів, куди можна інвестувати тощо. Теоретичні напрацювання дослідників не відповідають підходам, які застосовуються у страховому бізнесі.

Формулювання мети і завдання дослідження

Дана стаття спрямована на приділення уваги питанню розміщення власних коштів та коштів страхових резервів страховими організаціями. Метою є дослідження основних тенденцій щодо розміщення коштів страховиків, які склалися на вітчизняному страховому ринку, аналіз показників, що характеризують ці тенденції, та розробка рекомендацій щодо подальшого розвитку ринку.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів.

І.О. Бланк визначає інвестиції підприємства в цілому як «вкладення капіталу у всіх його формах у різні об'єкти (інструменти) його господарської діяльності з метою забезпечення зростання його ринкової вартості, а також досягнення іншого економічного або позаекономічного ефекту» [1, с. 273-274]. Звичайно, І.О. Бланк не враховував у цьому визначенні специфіку діяльності страхових компаній, проте, можна погодитися з деякими позиціями його підходу. Так, інвестиції страхової компанії представляють собою вкладення капіталу в усіх його формах у різні об'єкти (інструменти). Причому капітал страховика, на відміну від інших суб'єктів господарювання, включає в себе власний, позиковий та залучений капітал. Цей капітал в основному знаходиться в грошовій формі. Отже, страховики, маючи в своєму розпорядженні значні за обсягами фінансові ресурси, володіють великим інвестиційним потенціалом. Також погоджуємося з думкою І.О. Бланка [1, с. 273-274], що інвестування коштів здійснюється з метою забезпечення зростання ринкової вартості страхової компанії. Таке забезпечення є можливим за рахунок своєчасного виконання страхових зобов'язань, збільшення прибутковості діяльності компанії, постійного генерування грошових потоків тощо.

На думку Т.В. Яворської, «страхові інвестиції – вкладення коштів страхових компаній в об'єкти інвестування з метою отримання прибутку. Страхові інвестиції втілюють у собі істотні риси інвестицій взагалі та мають

свої особливості прояву...» [2, с. 192-193]. Частково можна погодитися з таким визначенням, окрім мети. Зведення мети інвестування лише до отримання прибутку, на нашу думку, є дуже вузьким і не враховує ролі процесу інвестування у діяльності страховика в цілому та у операційній діяльності зокрема.

Отже, інвестиції страхової компанії можна визначити як вкладення власного, позикового та залученого капіталу, що знаходиться в грошовій формі, у різні активи та фінансові інструменти з метою зростання ринкової вартості страховика.

Управління інвестиціями страховика представляє собою систему принципів, методів та інструментів розроблення та прийняття управлінських рішень, пов'язаних з його інвестиційною діяльністю.

Згідно з Міжнародними стандартами бухгалтерського обліку (МСБО) 7 «інвестиційна діяльність – це придбання і продаж довгострокових активів, а також інших інвестицій, які не є еквівалентами грошових коштів» [3]. Проте, в роботі страхових компаній є певні особливості, які обумовили розподілення інвестиційної діяльності на дві окремі складові: власне інвестиційну та частину інвестиційної діяльності, яку слід віднести до операційної діяльності. Також цей факт підтверджується визначенням предмету безпосередньої діяльності страховика у Законі України «Про страхування». «Предметом безпосередньої діяльності страховика може бути лише страхування, перестраховання і фінансова діяльність, пов'язана з формуванням, розміщенням страхових резервів та їх управлінням» [4].

Такий поділ інвестиційної діяльності здійснюється на основі виду капіталу, який використовується для здійснення інвестицій. За рахунок власного та позикового капіталу страховики можуть інвестувати кошти в будь-які активи, за рахунок залученого – лише в певний перелік активів, визначених Законом України «Про страхування».

Єдиним обмеженням щодо складової власного капіталу – статутного капіталу – є інвестування цих коштів до статутних капіталів інших страховиків. Згідно з ЗУ «Про страхування» «загальний розмір внесків страховика до статутних капіталів інших страховиків України не може перевищувати 30% його власного статутного капіталу, в тому числі розмір внеску до статутного капіталу окремого страховика не може перевищувати 10%. Ці вимоги не поширюються на страховика, який здійснює види страхування інші, ніж страхування життя, у разі здійснення ним внесків до статутного капіталу страховика, який здійснює страхування життя» [4]. Інших обмежень щодо інвестування власних та позикових коштів страховика не встановлено.

Щодо коштів залученого капіталу, тобто страхових резервів, то це кошти, які не є власністю страхової компанії та призначені виключно для здійснення майбутніх виплат страхових сум та відшкодувань. Вони виступають матеріальним забезпеченням виконання страховиками страхових зобов'язань, тому страховики повинні дбати про збереження та примноження цих коштів.

З цієї позиції розміщення та інвестування коштів страхових резервів є предметом державного нагляду та контролю в усіх країнах, де взагалі передбачено державний нагляд за страховою діяльністю і створений відповідний наглядовий орган.

Також цим пояснюється ще один цікавий факт. У більшості праць вітчизняних та зарубіжних дослідників інвестиційна діяльність страховиків зводиться лише до інвестування коштів страхових резервів. Детально розглядаються принципи та напрямки такого інвестування, а також аналізуються інвестиційні портфелі компаній. Підхід до інвестування з цих позицій розділяє і Нацкомфінпослуг. В підсумках діяльності страхових компаній, які оприлюднюються нею в розрізі звітних періодів на постійній основі, інформація щодо структури активів фактично зводиться лише до представлення активів, визначених ст. 31 ЗУ «Про страхування». Це свідчить або про свідоме приховування інформації про напрямки розміщення власних коштів страховиків, або про нерозуміння сутності інвестиційної діяльності та нехтування власними коштами компаній. Враховуючи важливість величини та складу статутного капіталу для діяльності страхових компаній, а також необхідності державного контролю за цим процесом, Нацкомфінпослуг повинна контролювати не тільки факт формування статутного капіталу, але й активи, в яких він знаходиться.

Кошти страхових резервів повинні розміщуватися з урахуванням безпечності, прибутковості, ліквідності, диверсифікованості та мають бути представлені активами таких категорій:

- грошові кошти на поточному рахунку;
- банківські вклади (депозити);
- валютні вкладення згідно з валютою страхування;
- нерухоме майно;
- акції, облігації, іпотечні сертифікати;
- цінні папери, що емітуються державою;
- права вимоги до перестраховиків;

- інвестиції в економіку України за напрямками, визначеними Кабінетом Міністрів України;
- банківські метали;
- кредити страхувальникам – фізичним особам, що уклали договори страхування життя, в межах викупної суми на момент видачі кредиту та під заставу викупної суми. У цьому разі кредит не може бути видано раніше, ніж через один рік після набрання чинності договором страхування, та на строк, який перевищує період, що залишився до закінчення дії договору страхування;
- готівка в касі в обсягах лімітів залишків каси, встановлених Національним банком України [4].

Кошти резервів із страхування життя можуть використовуватися для довгострокового кредитування житлового будівництва, у тому числі індивідуальних забудовників, у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України [4].

Отже, згідно з чинним законодавством всі страховики повинні дотримуватися 4 принципів розміщення коштів страхових резервів:

- безпечності (досягнення максимально можливої безпеки вкладень за певних конкретних умов, тобто мінімізація величини ризику при заданій величині доходності);
- ліквідності (швидке та беззбиткове перетворення будь-яких вкладень на грошові кошти);
- прибутковості (отримання певної величини доходу при забезпеченні виконання двох попередніх принципів, тобто максимізація доходності при заданій величині ризику);
- диверсифікованості (розподілення коштів між багатьма різними активами) [5, с. 115-116].

Не зважаючи на важливість розміщення коштів страхових резервів, не менш важливим має бути і розміщення власних коштів страховика. Це можна пояснити наступними причинами: по-перше, в структурі капіталу страховиків на власний капітал припадає значна частка; по-друге, власний капітал, зокрема статутний, відіграє значну роль у додатковому фінансовому забезпеченні страхових зобов'язань; по-третє, окремі елементи власного капіталу забезпечують фінансову платоспроможність компанії та визначають вимоги до величини ризику, яку страховик може утримувати на своїй відповідальності.

Для аналізу основних напрямків інвестування вітчизняних страхових компаній розглянемо структуру їхніх активів. У табл. 1 наведено структуру активів страховиків за 2011-2013 роки.

Таблиця 1.

Динаміка структури активів вітчизняних страхових компаній України за 2011-2013 рр.

Структура активів	2011		2012		2013		Темп приросту, %	
	млн. грн.	%	млн. грн.	%	млн. грн.	%	2012/2011	2013/2012
Грошові кошти на поточних рахунках, у тому числі:	2 073,1	4,3	1 889,3	3,4	2 184,7	3,3	-8,9	15,6
в іноземній валюті	218,3	0,5	181,9	0,3	159,8	0,2	-16,7	-12,1
Банківські вклади (депозити), у тому числі:	7 819,1	16,2	8 746,1	15,6	9 296,4	14,0	11,9	6,3
в іноземній валюті	1 858,5	3,9	1 671,0	3,0	1 196,8	1,8	-10,1	-28,4
Банківські метали	70,5	0,1	70,9	0,1	25,2	0,0	0,6	-64,5
Нерухоме майно	2 054,0	4,3	2 133,3	3,8	1 965,3	3,0	3,9	-7,9
Акції	12 529,0	26,0	29 865,2	53,1	17 834,3	26,9	138,4	-40,3
Облігації	780,3	1,6	1 467,0	2,6	755,6	1,1	88,0	-48,5
Іпотечні сертифікати	95,9	0,2	127,3	0,2	388,8	0,6	32,7	205,4
Цінні папери, що емітуються державою	1 447,5	3,0	2 609,9	4,6	2 355,4	3,5	80,3	-9,8
Права вимоги до перестраховиків, у тому числі:	1 647,3	3,4	1 905,4	3,4	3 038,5	4,6	15,7	59,5
до перестраховиків-нерезидентів	791,1	1,6	1 406,2	2,5	1 471,9	2,2	77,8	4,7
Інвестиції в економіку України за напрямками, визначеними КМУ, у тому числі:	77,6	0,2	66,0	0,1	52,1	0,1	-14,9	-21,1
розроблення та впровадження високотехнологічного устаткування, іншої інноваційної продукції, ресурсо- та енергозберігаючих технологій	72,3	0,2	63,0	0,1	49,1	0,1	-12,9	-22,1

розвиток інфраструктури туризму	2,6	0,0	0,3	0,0	0,3	0,0	-88,5	0,0
будівництво житла	2,7	0,0	2,7	0,0	2,7	0,0	0,0	0,0
Кредити страхувальникам-громадянам, що видаються в порядку, визначеному Уповноваженим органом і погодженому з НБУ	4,6	0,0	4,6	0,0	4,6	0,0	0,0	0,0
Довгострокові кредити для житлового будівництва, у тому числі індивідуальних забудовників, що використовуються в порядку, визначеному КМУ	0,2	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	-50,0	0,0
Готівка в касі	43,2	0,1	14,5	0,0	13,1	0,0	-66,4	-9,7
Активи, визначені ст. 31 ЗУ «Про страхування»	28 642,4	59,5	48 831,5	86,9	37 914,0	57,1	70,5	-22,4
Загальні активи	48 122,7	100,0	56 224,7	100,0	66 387,5	100,0	16,8	18,1

Джерело: складено авторами за [6-8]

Якщо проаналізувати структуру активів, представлену в табл. 1, то можна зробити ряд висновків.

По-перше, слід відмітити основну позитивну тенденцію, що величина загальних активів протягом 2011-2013 рр. постійно зростала, досягнувши значення 66 387,5 млн. грн. у 2013 р., що на 18 264,8 млн. грн. або 38,0% перевищує аналогічне значення у 2011 р. Можна припустити, що така тенденція була забезпечена відповідним зростанням капіталу страховиків: величини страхових резервів з 11 600,6 млн. грн. у 2011 р. до 15 022,2 млн. грн. у 2013 р. або на 3 421,6 млн. грн. (29,5%) та розміру статутних капіталів з 14 091,8 млн. грн. у 2011 р. до 15 232,5 млн. грн. у 2013 р. або на 1 140,7 млн. грн. (8,1%). Проте, як видно з результатів аналізу, вклад зростання величини страхових резервів та розміру статутних капіталів у загальному зростанні пасивів страхових компаній невеликий, лише 25,0%. Отже, на збільшення активів також суттєво вплинули інші джерела їхнього фінансування, зокрема, величина нерозподіленого прибутку, поточних зобов'язань тощо.

По-друге, існує ряд активів, в які страховики протягом трьох останніх років не бажають або майже не бажають вкладати свої кошти. Це банківські метали, іпотечні сертифікати, інвестиції в економіку України за напрямками, визначеними КМУ, кредити страхувальникам-громадянам, що видаються в порядку, визначеному Уповноваженим органом і погодженому з НБУ, довгострокові кредити для житлового будівництва, у тому числі індивідуальних забудовників, що використовуються в порядку, визначеному КМУ. В іпотечні сертифікати страховики не інвестують коштів, оскільки в Україні на сучасному етапі відсутній ліквідний ринок таких цінних паперів. Відповідно такі вкладення не зможуть забезпечити основні принципи інвестування коштів страхових резервів. Що стосується банківських металів, зокрема золота, то такі вкладення у майбутньому є досить перспективними, особливо враховуючи наслідки економічної кризи. А ось що стосується інвестицій в економіку України, то в даному випадку слід відмітити досить суттєву проблему для нашої країни. Страхові організації не виконують тієї ролі в економіці країни, яку вони виконують в розвинутих країнах, а саме: забезпечення коштами економіки країни. Так, на кінець 2013 року активи страховиків склали більше 66 млрд. грн., з яких інвестували в економіку країни за напрямками, визначеними НБУ, дещо більше 50 млн. грн. Ще гірша ситуація з кредитами страхувальникам-громадянам та довгостроковими кредитами для житлового будівництва. В ці активи теоретично можуть інвестувати кошти страхових резервів компанії, що здійснюють страхування життя.

По-третє, спостерігається протягом 2011-2013 рр. постійне зростання вкладень в такі активи, як банківські депозити (з 7 819,1 млн. грн. у 2011 р. до 9 296,4 млн. грн. у 2013 р., тобто на 1 477,3 млн. грн. або 18,9%) та права вимоги до перестраховиків (з 1 647,3 млн. грн. у 2011 р. до 3 038,5 млн. грн. у 2013 р., тобто на 1 391,2 млн. грн. або 84,5%). Ці тенденції можна пояснити тими процесами, що відбуваються в економіці нашої країни на сучасному етапі. Не зважаючи на непервернення коштів з депозитних рахунків банківськими установами, страхові компанії не мають альтернатив щодо інших напрямків інвестування. Крім цього, банки постійно підвищують процентні ставки за депозитами та пропонують особливі умови співпраці зі страховиками. Проте, аналізуючи частку, яку займають банківські депозити у загальній структурі активів (2011 р. – 16,2%, 2012 р. – 15,6%, 2013 р. – 14,0%), можна зробити висновок про зменшення ролі

депозитів в інвестиційній діяльності страховиків у майбутньому. Це тенденція буде підкріплюватися подальшими неперверненнями коштів з депозитів, банкрутствами окремих банківських установ та падінням курсу національної валюти. Що стосується прав вимог до перестраховиків, то їх зростання можна пояснити відповідним збільшенням премій, переданих перестраховикам. Зростання захисту з боку перестраховиків є позитивною тенденцією, проте аналізуючи структуру вимог до перестраховиків в розрізі перестраховиків-резидентів та перестраховиків-нерезидентів, можна відмітити зростання у 2013 р. порівняно з 2012 р. прав вимоги до перестраховиків-резидентів з 499,2 млн. грн. до 1 566,6 млн. грн., тобто на 1 067,4 млн. грн. або 213,8%, та до перестраховиків-нерезидентів з 1 406,2 млн. грн. до 1 471,9 млн. грн., тобто на 65,7 млн. грн. або 4,7%. Це свідчить про те, що перестраховувальний захист у перестраховиків-нерезидентів залишається майже на одному рівні, тоді як у перестраховиків-резидентів – збільшився дуже суттєво. Протягом цього періоду вітчизняні страховики не стали більш фінансово потужними, щоб об'єктивно зацікавити перестраховувати у них ризики. Отже, причина такого зростання знаходиться не в площині страхових процесів. Таку тенденцію можна пояснити наступним чином: через внесені зміни до податкового законодавства страховики знову змогли за рахунок перестраховування зменшувати базу оподаткування.

По-четверте, слід відмітити тенденцію щодо значних коливань таких вкладень, як нерухоме майно, акції, облігації, цінні папери, що емітуються державою. Вкладення у ці активи різко зросли у 2012 р. та значно знизилися у 2013 р. Найбільш репрезентативним є приклад вкладень в акції. У 2011 р. страховики інвестували в акції 12 529,0 млн. грн., у 2012 р. такі інвестиції зросли аж до 29 865,2 млн. грн., а вже у 2013 р. сягнули 17 834,3 млн. грн. Ці тенденції також можна пояснити тими процесами, що відбуваються в економіці нашої країни на сучасному етапі. Вітчизняні страховики за відсутності великої кількості достатніх активів, намагалися інвестувати в ті активи, вартість яких швидко зростала. Це, насамперед, нерухоме майно та цінні папери. Проте в результаті економічної кризи вартість цих активів дуже різко зменшилася, що призвело до зниження обсягу активів, якими представлені страхові резерви.

Інформацію щодо розміщення своїх коштів страхові організації представляють лише у спеціалізованій страховій звітності, що подається до Нацкомфінпослуг. Для пересічного громадянина ознайомитися з нею немає можливості, оскільки страховики її не представляють в жодних інших джерелах, а Нацкомфінпослуг надає лише в агрегатному виді по всьому ринку. Тобто проаналізувати таку інформацію за конкретними страховими організаціями можливості немає. Отже, потенційний клієнт, який бажає обрати для себе фінансово надійну страхову компанію, інформацію щодо одного з найголовніших індикаторів її надійності отримати не може. Це свідчить про непрозорість та закритість страхового ринку України.

Висновки і перспективи подальших досліджень у даному напрямку

На думку авторів, для забезпечення успішного функціонування та подальшого росту вітчизняного страхового ринку, важливо зробити наступні кроки:

- потрібно постійно переглядати нормативи достатності активів, в які інвестуються кошти страхових резервів. Принаймні, це потрібно робити один раз на рік, враховуючи те, що вітчизняна економіка знаходиться в процесі постійних змін;
- стимулювати страховиків вкладати кошти страхових резервів в активи, що є важливими для розвитку всієї економіки України загалом. Адже додаткові інвестиції в економіку дозволять вирішити питання задоволення попиту на фінансові ресурси та забезпечити прибутковість інвестицій для страховиків;
- переглянути перелік активів, в які можуть інвестувати кошти своїх резервів страхові компанії, що займаються страхуванням іншим, ніж страхування життя, з тим щоб запропонувати для них більш ліквідні короткострокові активи. Оскільки інвестування в нерухоме майно, іпотеку, облігації для таких компаній є загрозовим з точки зору ліквідності цих активів;
- забезпечити транспарентність вітчизняного страхового ринку, особливо по відношенню до розкриття інформації щодо розміщення коштів страхових резервів. Пропонується зобов'язати страховиків щороку разом із фінансовою звітністю оприлюднювати і спеціалізовану страхову звітність, оскільки страхувальники повинні мати можливість ознайомитися з результатами роботи компаній та обрати найприйнятнішу [9].

Література:

1. Бланк И.А. Финансовая стратегия предприятия / И.А. Бланк. – К.: Эльга, Ника-Центр, 2004. – 720 с.
2. Яворська Т.В. Сутність, види та функції страхових інвестицій / Т.В. Яворська // Економіка і регіон. – 2009. – № 1. – С. 192-195.
3. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.minfin.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=394683&cat_id=393571.
4. Про страхування: Закон України від 07.03.1996 р. № 85/96-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/85/96-%D0%B2%D1%80/page3>.
5. Баранов А.Л. Финансы страховых организаций. Практикум: навч. посіб. / А.Л. Баранов, О.В. Баранова. – К. КНЕУ, 2012. – 215, [1] с.
6. Підсумки діяльності страхових компаній за 2011 рік [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nfp.gov.ua/files/OgliadRinkiv/sk_4kv_2011.pdf.
7. Підсумки діяльності страхових компаній за 2012 рік [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nfp.gov.ua/files/OgliadRinkiv/SK/SK_IV_kv_%202012.pdf.
8. Підсумки діяльності страхових компаній за 2013 рік [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nfp.gov.ua/files/OgliadRinkiv/SK/sk_%202013.pdf.
9. Баранов А.Л., Баранова О.В. Актуальні питання розміщення коштів страхових резервів вітчизняних страховиків / А.Л. Баранов, О.В. Баранова // Проблеми системного підходу в економіці. – Випуск 2. – 2010. – С. 1-7 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www/nbu.gov.ua/e-journals/PSPE/2010_2/Baranov_210.htm.

References:

1. Blank I.A. Fynansovaya Strategy enterprise / I.A. Blank. – K.: Elga, Nika Center, 2004. – 720 p.
2. Jaworski T.V. Nature, types and functions of insurance investment / T.V. Jaworski // Economy and region. – 2009. – № 1. – P. 192-195.
3. International Accounting Standards [electronic resource]. – Access: http://www.minfin.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=394683&cat_id=393571.
4. On Insurance: Law of Ukraine of 07.03.1996 p. № 85/96-VR [electronic resource]. – Access: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/85/96-%D0%B2%D1%80/page3>.
5. Baranov A.L. Finance insurance companies. Workshop: teach. guidances. / A.L. Baranov, O.V. Baranova. – MBK K., 2012. – 215, [1] p.
6. Results of insurance companies in 2011 [electronic resource]. – Access: http://nfp.gov.ua/files/OgliadRinkiv/sk_4kv_2011.pdf.
7. Results of insurance companies for 2012 [electronic resource]. – Access: http://nfp.gov.ua/files/OgliadRinkiv/SK/SK_IV_kv_%202012.pdf.
8. Results of insurance companies in 2013 [electronic resource]. – Access: http://nfp.gov.ua/files/OgliadRinkiv/SK/sk_%202013.pdf.
9. A.L. Baranov, E.V. Baranova. Current issues of placement of insurance reserves of domestic insurers / A.L. Baranov, E.V. Baranova // Problems systematic approach to the economy. – Issue 2 – 2010 – P. 1-7 [electronic resource]. – Access: http://www/nbu.gov.ua/e-journals/PSPE/2010_2/Baranov_210.htm.

Литература:

1. Бланк И.А. Финансовая стратегия предприятия / И.А. Бланк. – К.: Эльга, Ника-Центр, 2004. – 720 с.
2. Яворская Т.В. Сущность, виды и функции страховых инвестиций / Т.В. Яворская // Экономика и регион. – 2009. – № 1. – С. 192-195.
3. Международные стандарты бухгалтерского учета [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://www.minfin.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=394683&cat_id=393571.
4. О страховании: Закон Украины от 07.03.1996 г. № 85/96-ВР [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/85/96-%D0%B2%D1%80/page3>.
5. Баранов А.Л. Финансы страховых организаций. Практикум: учеб. пособие. / А.Л. Баранов, А.В. Баранова. – К. КНЭУ, 2012. – 215, [1] с.
6. Итоги деятельности страховых компаний за 2011 год [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://nfp.gov.ua/files/OgliadRinkiv/sk_4kv_2011.pdf.
7. Итоги деятельности страховых компаний за 2012 год [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://nfp.gov.ua/files/OgliadRinkiv/SK/SK_IV_kv_%202012.pdf.
8. Итоги деятельности страховых компаний за 2013 [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://nfp.gov.ua/files/OgliadRinkiv/SK/sk_%202013.pdf.
9. Баранов А.Л., Баранова Е.В. Актуальные вопросы размещения средств страховых резервов отечественных страховщиков / А.Л. Баранов, Е.В. Баранова // Проблеми системного підходу в економіці. – Випуск 2. – 2010. – С. 1-7 [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://www/nbu.gov.ua/e-journals/PSPE/2010_2/Baranov_210.htm.

АВТОРИ

Баранов А.Л., к.е.н., доц., доцент кафедри страхування, ДВНЗ Київський Національний економічний Університет ім.В.Гетьмана, Україна, м. Київ, 03680, проспект Перемоги, 54/1.

Баранова О.В., к.е.н., доц., доцент кафедри страхування, ДВНЗ Київський Національний економічний Університет ім.В.Гетьмана, Україна, м. Київ, 03680, проспект Перемоги, 54/1.

AUTHORS

A.L. Baranov, Ph.D., Associate Professor, Assistant professor of insurance, HVUZ Kiev Nacjonal'nyj the Economic University im.V.Hetmana, Ukraine, m. Kyiv, 03680, Prospect Peremohy, 54/1.

E.V. Baranova, Ph.D., Associate Professor, Assistant professor of insurance, HVUZ Kiev Nacjonal'nyj the Economic University im.V.Hetmana, Ukraine, m. Kyiv, 03680, Prospect Peremohy, 54/1.

АВТОРА

Баранов Андрей Леонидович, к.э.н., доц., доцент кафедры страхования, ДВНЗ Киевский Национальный экономический университет им.В.Гетьмана, Украина, г. Киев, 03680, проспект Победы, 54/1.

Баранова Елена Владимировна, к.э.н., доц., доцент кафедры страхования, ДВНЗ Киевский Национальный экономический университет им.В.Гетьмана, Украина, г. Киев, 03680, проспект Победы, 54/1.

РЕФЕРАТ

УДК 368.03:657.631.6

Баранов А.Л., Баранова О.В. Інвестиційна діяльність страхових компаній: сутність, напрямки та перспективи / О.В. Баранова, А.Л. Баранов // Фінансові послуги – К.: КНЕУ, ВД «Україна Бізнес» – 2014.

У статті поглиблено теоретико-методичні засади щодо сутності інвестиційної діяльності страхових компаній. Доведено необхідність її поділу на дві складові залежно від виду капіталу. На основі критичного аналізу та узагальнень структури активів, в які страховики інвестують власні кошти та кошти страхових резервів, зроблено авторські висновки та сформульовано пропозиції щодо подальшого розвитку цього сегменту страхового ринку.

ABSTRACT

UDC 368.03: 657.631.6

Baranov A.L., Baranova E.V. Investments of insurance companies: the nature, trends and prospects / E.V. Baranova, A.L. Baranov // Financial Services – K.: KNEU, PH «Ukraine Business» – 2014.

The authors of the article deepened theoretical and methodological basis of the nature of

the investment of insurance companies. The authors have proved the necessity of its division into two parts, depending on the type of capital. Based on the critical analysis and generalizations asset structure in which insurers invest their own funds and insurance reserves, the authors have made conclusions and have formulated proposals for further development of this segment of the insurance market.

РЕФЕРАТ

УДК 368.03: 657.631.6

Баранов А.Л., Баранова Е.В. Инвестиционная деятельность страховых компаний: сущность, направления и перспективы / Е.В. Баранова, А.Л. Баранов // Финансовые услуги – М.: Финансы, ИД «Украина Бизнес» – 2014.

В статье углубленно рассмотрены теоретико-методические основы относительно сущности инвестиционной деятельности страховых компаний. Доказана необходимость ее разделения на две составляющие в зависимости от вида капитала. На основе критического анализа и обобщений структуры активов, в которые страховщики инвестируют собственные средства и средства страховых резервов, сделаны авторские выводы и сформулированы предложения по дальнейшему развитию этого сегмента страхового рынка.